

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Київського національного університету імені Тараса Шевченка
«08» вересня 2025 року, протокол №1;

введено в дію наказом ректора
№ 749-32 від 10 вересня 2025 року;

зі змінами (рішення Вченої ради Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 03 листопада 2025 року, протокол №3);

введено в дію наказом ректора
№ 933-32 від 04 листопада 2025 року

Голова Вченої ради

Володимир БУГРОВ

ПОРЯДОК

**присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
за результатами опанування освітніх програм**

І. Загальні положення

1. Порядок присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами опанування освітніх програм (далі – Порядок) розроблений відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», з урахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» (від 25 жовтня 2024 р. № 1223, із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296), Рекомендацій щодо присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти у разі відсутності професійних стандартів (НАК від 20 червня 2025 р. №1, протокол №35 (229) від 30.06.2025 р.), Статуту Київського національного університету імені Тараса Шевченка і «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».

В цьому Порядку терміни «**професійна кваліфікація**» і «**часткова професійна кваліфікація**» вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту» і «Про вищу освіту», термін «**присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам вищої освіти за результатами опанування освітніх програм**» – це процедура встановлення відповідності обсягу компетентностей здобувача вищої освіти

Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – Університет) у разі успішного опанування ним освітньо-професійної або освітньо-наукової програми (далі – Освітньої програми), в якій передбачається присвоєння професійної кваліфікації, за результатами якої може бути визнано здобуті ним результати навчання і присвоєно професійну кваліфікацію за відсутності професійного стандарту або у випадку, коли професійний стандарт передбачає можливість присвоєння професійної кваліфікації у закладі вищої освіти.

2. Цей Порядок визначає:

1) загальні вимоги Університету до укладачів Освітніх програм щодо розроблення і внесення до описів освітніх програм:

- переліку компетентностей та результатів навчання, що дають підстави для присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) та враховують вимоги відповідних професійних стандартів або кваліфікаційних характеристик (за наявності);

- вимог до процедури оцінювання та критеріїв оцінювання рівня сформованості у здобувача освіти компетентностей, необхідних для присвоєння професійної кваліфікації, критеріїв визначення відповідності рівня опанування здобувачем відповідних результатів навчання рівневі достатності для присвоєння професійної кваліфікації;

- вимог до кваліфікації осіб, які здійснюють оцінку відповідності компетентностей здобувача професійній кваліфікації, на присвоєння якої він претендує;

2) вимоги Університету щодо внутрішньої і зовнішньої оцінки достатності рішень, запропонованих укладачами Освітньої програми, для присвоєння професійної кваліфікації;

3) порядок затвердження можливості присвоєння професійної кваліфікації за даною програмою;

4) порядок прийняття рішення щодо присвоєння здобувачу освіти професійної кваліфікації за результатами опанування ним Освітньої програми за першим і другим рівнями вищої освіти.

У випадку, коли затвердженим у встановленому порядку професійним стандартом встановлені інші вимоги/правила ніж визначені у цьому порядку, використовуються вимоги/правила визначені професійним стандартом.

3. Цей Порядок вводиться в дію з моменту підписання і є обов'язковим для виконання при реалізації всіх чинних Освітніх програм, у яких передбачена можливість присвоєння професійної кваліфікації, а також всіх короткострокових (не ступеневих) Освітніх програм, за якими передбачена можливість присвоєння часткової професійної кваліфікації.

II. Розроблення і внесення до опису Освітньої програми вимог щодо присвоєння професійної кваліфікації

4. За наявності професійного стандарту необхідною умовою присвоєння здобувачу вищої освіти професійної кваліфікації є відображення в описі Освітньої програми визначених стандартом умов присвоєння такої кваліфікації.

5. У разі відсутності професійного стандарту, в описі Освітньої програми, яка

передбачає присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), мають бути відображені такі елементи:

5.1 Назва(-и) професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), зазначеної(-их) в ОП, якої(-их) стосується цей Порядок, має(-ють) відповідати:

чинному Класифікатору професій (далі – КП);

або

ESCO/ISCO (за умови відсутності назви професійної кваліфікації в КП та наявності підтвердження від представників ринку праці щодо можливості працевлаштування за зазначеною професійною кваліфікацією).

5.2 Мета діяльності за професійною кваліфікацією (повинна відповідати предметній області освітньої програми або її вибіркової складової).

5.3 Інформація про можливість присвоєння часткових професійних кваліфікацій, якщо така передбачена освітньою програмою.

5.4 Перелік компетентностей та результатів навчання, які є підставою для присвоєння визначеної Освітньою програмою професійної кваліфікації та враховують кваліфікаційні вимоги відповідної кваліфікаційної характеристики професії (відповідний випуск ДКХП), або відповідають відомостям з баз даних ISCO 08/ESCO, або EUROPASS).

5.5 Інформація про мінімально необхідний для присвоєння професійної кваліфікації рівень опанування результатів навчання (як правило, не менш як 75%, якщо інше не визначене регуляторними актами допуску до професії).

5.6 Інформація про мінімальні вимоги до обсягу (не менш як 6 кредитів ЄКТС) і змісту (успішна робота з виконанням обов'язків відповідно до посади, яка передбачає виконання не менш як двох третин переліку професійних завдань та обов'язків, якими має володіти власник відповідної професійної кваліфікації) практичного досвіду, та порядок підтвердження наявності такого досвіду.

5.7 Перелік професійних завдань та обов'язків, якими має володіти особа, яка отримала відповідну професійну кваліфікацію, формується з урахуванням:

- кваліфікаційних вимог відповідної кваліфікаційної характеристики професії (відповідний випуск ДКХП);

або

- відомостей з баз даних ISCO 08 / ESCO / EUROPASS – у разі відсутності відповідної кваліфікаційної характеристики в ДКХП.

6. У всіх випадках присвоєння професійної кваліфікації до опису Освітньої програми входять:

6.1 Переліки компетентностей, а також знань, умінь і навичок, формування й досягнення яких є підставою для присвоєння професійної кваліфікації, що відповідають змісту професійного стандарту або, за наявності, кваліфікаційної характеристики (відповідний випуск ДКХП) чи відомостям з баз даних ISCO/ESCO.

Присвоєння повної професійної кваліфікації можливе лише за умови повної відповідності вимогам професійного стандарту, кваліфікаційній характеристиці (відповідний випуск ДКХП) або відомостям з баз даних ISCO/ESCO. В інших випадках можливе присвоєння лише часткової професійної кваліфікації.

6.2 Матриці відповідності:

- компетентностей, які необхідні для присвоєння професійної кваліфікації, і освітніх компонентів Освітньої програми;

- результатів навчання, які є підставою для присвоєння професійної

кваліфікації, і освітніх компонентів Освітньої програми.

6.3 Інформація про форму атестації та процедуру встановлення відповідності, яка дає підстави для присвоєння професійної кваліфікації, а саме порядок прийняття рішення щодо присвоєння (відмови у присвоєнні) професійної кваліфікації. Як правило, до складу екзаменаційної комісії включається принаймні один член, який має досвід діяльності, що передбачає наявність такої ж професійної кваліфікації, або виконує управлінські функції щодо працівників, які виконують діяльність, що передбачає наявність такої професійної кваліфікації.

7. Опис Освітньої програми може містити вимоги щодо присвоєння кількох професійних кваліфікацій: не більш ніж однієї – за обов'язковою частиною програми, інші – за вибірковими блоками, що відповідають компетентнісному профілю обраної професійної кваліфікації. При цьому здобувачу вищої освіти може бути присвоєно не більше двох повних професійних кваліфікацій: не більш як одну за обов'язковою складовою, і не більш як одну за вибірковою складовою програми цієї чи іншої ОП цього ж або нижчого рівня вищої освіти.

У разі присвоєння професійної кваліфікації за результатами опанування вибіркового блоку іншої ОП цей блок має забезпечувати виконання всіх вимог щодо присвоєння відповідної кваліфікації, у тому числі набуття практичного досвіду роботи.

8. Рівень професійної кваліфікації, що присвоюється, не може бути вищий за рівень Освітньої програми, згідно із Національною рамкою кваліфікацій.

III. Особливості провадження діяльності за Освітньою програмою, якою передбачена можливість присвоєння професійної кваліфікації

9. Розроблену для внесення до опису Освітньої програми інформацію (при затвердженні опису або нової редакції опису), визначену у п.4-6 цього Порядку, розробники (проектна група, гарант Освітньої програми, комітет Освітньої програми) подають на розгляд навчально-методичної (науково-методичної) комісії (далі НМК) структурного підрозділу.

НМК факультету/інституту не менш як двома третинами від складу НМК, присутнього на засіданні приймає рішення щодо доцільності і обґрунтованості присвоєння професійної кваліфікації за Освітньою програмою (якщо може бути присвоєно декілька професійних кваліфікацій, то рішення приймається окремо по кожній з них) і, за погодженням із галузевою радою роботодавців (за наявності), надсилає розроблений документ на рецензування до щонайменше двох представників ринку праці, які є працедавцями (потенційними працедавцями) для осіб із відповідною професійною кваліфікацією.

10. Рекомендацію Вченій раді Університету для затвердження опису (нової редакції опису) Освітньої програми, за якою передбачається присвоєння професійної кваліфікації, надає Науково-методична рада Університету (далі - НМР) на підставі аналізу:

- опису (нової редакції опису) Освітньої програми;
- висновку навчально-методичної (науково-методичної) комісії структурного підрозділу;
- щонайменше двох відгуків роботодавців та/або їх об'єднань, у яких має міститися оцінка змісту Освітньої програми щодо достатнього обсягу формування

необхідних професійних компетентностей для присвоєння кожної із визначених в описі Освітньої програми професійних кваліфікацій і оцінка потреби у працівниках з такою професійною кваліфікацією на ринку праці національного та/або регіонального рівнів.

У випадку аргументованої незгоди розробників (проектної групи, гаранта Освітньої програми, комітету Освітньої програми) із негативним висновком навчально-методичної (науково-методичної) комісії структурного підрозділу та /або відгуків роботодавців, НМР Університету може прийняти рішення щодо направлення розробленого проекту на додаткову зовнішню академічну та/або фахову експертизу.

Рішення НМР щодо надання рекомендації Вченій раді Університету щодо затвердження опису (нової редакції опису) Освітньої програми, за якою передбачається присвоєння професійної кваліфікації, приймається консенсусом.

11. Затвердження опису (нової редакції опису) Освітньої програми із визначенням в ній можливості присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) здійснюється Вченою Радою Університету в установленому порядку.

12. Обов'язковою умовою здійснення освітньої діяльності за Освітньою програмою, якою передбачена можливість присвоєння професійної кваліфікації, є погодження присвоєння професійної кваліфікації з Національним агентством кваліфікацій України (далі – Агентством).

13. Комплект документів, підготовлений у відповідності до вимог, визначених Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту» від 25 жовтня 2024 р. № 1223 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2025 р. № 1296), подається до Національного агентства кваліфікацій (з дотриманням процедури затвердженої Агентством) до початку реалізації освітньої програми¹.

14. За підготовку документів для погодження присвоєння професійної кваліфікації з Агентством відповідають гарант освітньої програми і керівник (декан, директор) того структурного підрозділу Університету, який реалізує Освітню програму.

Технічний супровід процесу погодження забезпечує відділ забезпечення якості освіти, а загальну координацію – проректор з науково-педагогічної роботи.

15. У разі, якщо, у зв'язку із наявністю недоліків у поданій до Агентства заяві, які не були усунуті у визначений термін, Національне агентство кваліфікацій залишає заяву Університету без розгляду, або приймає рішення про відмову у погодженні присвоєння професійних кваліфікацій:

- за поданням проректора з науково-педагогічної роботи Вченою радою скасовується раніше прийняте рішення щодо можливості присвоєння професійної кваліфікації за Освітньою програмою;

- керівник структурного підрозділу доводить інформацію про неможливість присвоєння професійної кваліфікації до здобувачів освіти;

¹ Для освітніх програм, започаткованих у 2025 році, та таких, що були розпочаті до дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2024 р. № 1223 "Деякі питання присвоєння професійних кваліфікацій закладами вищої освіти в разі відсутності професійного стандарту" процедуру погодження присвоєння професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) з Агентством заклад вищої освіти розпочинає до 31 грудня 2025 року.

- відділ забезпечення якості освіти разом з навчально-методичним відділом здійснюють позачерговий аудит освітньої програми, за результатами якого надають НМР Університету рекомендацію щодо необхідності внесення змін до Освітньої програми та/або її менеджменту, або щодо припинення Освітньої програми. За результатами розгляду справи НМР клопочеться перед Вченою радою Університету щодо прийняття відповідних рішень.

16. У разі прийняття Національним агентством кваліфікацій рішення щодо погодження присвоєння професійної кваліфікації, присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам освіти за Освітньою програмою відбувається відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу і цього Порядку, а також у випадку досягнення здобувачем освіти результатів, які відповідають критеріям затвердженим в Освітній програмі.

17. Присвоєння професійних кваліфікацій за Освітньою програмою може бути призупинено окремим рішенням Вченої Ради Університету у випадку:

- 1) внесення змін до переліку компетентностей та результатів навчання, що дають підстави для присвоєння визначеною освітньою програмою професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій);
- 2) внесення змін до цього Порядку;
- 3) скорочення тривалості практичної підготовки;
- 4) набрання чинності професійним стандартом, затвердженим після початку підготовки за програмою.

У випадках 1-3 гарант програми і керівник структурного підрозділу готують комплект документів для повторного погодження присвоєння професійної кваліфікації у Агентстві, у випадку 4 присвоєння професійної кваліфікації за Освітньою програмою можливе виключно у випадку приведення її у відповідність до вимог професійного стандарту.

18. Критерії визначення та відбір баз для набуття передбаченої програмою практичної підготовки та/або навчання на робочому місці (далі – База практики), що можуть надати та підтвердити наявність практичного досвіду за фахом професійної кваліфікації передбаченої ОП:

18.1 Basis практики може бути підприємство, установа, організація будь-якої форми власності, у тому числі заклад вищої освіти або його структурний підрозділ, а також наукова установа, що здійснює діяльність за профілем відповідної професійної кваліфікації, визначеної освітньою програмою, та має необхідні умови для реалізації практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

18.2 До баз практики висуваються такі обов'язкові критерії:

- відповідність одного з видів діяльності організації профілю професійної кваліфікації;
- відповідність одного з видів діяльності організації меті, завданням і змісту практики;
- відповідність практики вимогам освітньої програми, навчального плану та робочої програми практики;
- наявність в організації (у тому числі серед фізичних осіб – підприємців), як правило, щонайменше трьох фахівців, які мають досвід діяльності, що передбачає наявність такої ж професійної кваліфікації, як та, що передбачається освітньою програмою;

- наявність в організації можливості забезпечити здобувачам вищої освіти виконання професійних завдань та обов'язків, визначених профілем відповідної професійної кваліфікації;
- наявність матеріально-технічної бази, що відповідає умовам виконання професійних завдань та обов'язків.

18.3 Практичний досвід здобувачів вищої освіти, набутий під час практичної підготовки, має бути обов'язково підтверджений звітом про проходження практики, який:

- завірений підписом керівника практики від бази практики;
- печаткою організації бази практики (за наявності);
- містить перелік видів виконаних конкретних професійних завдань та обов'язків, дат та тривалості їх виконання.

19. Вимоги до практичної підготовки для формування професійної кваліфікації:

19.1 Звіт про проходження практичної підготовки складається здобувачем вищої освіти та має містити опис видів професійної діяльності, професійних завдань та обов'язків, що були реалізовані під час практики, а також переліки компетентностей та результатів навчання, сформованих у її процесі.

У випадках, коли професійні завдання та обов'язки, компетентності та/чи результати навчання, що реалізуються на базі практики, відрізняються за формулюванням або структурою від сформульованих в освітній програмі, до звіту додаються матриці відповідності між фактично виконаними функціями та функціями, визначеними в ОП, фактично здобутими результатами навчання та програмними результатами навчання, визначеними в ОП та/або фактично здобутими компетентностями та, визначеними в ОП.

19.1 Звіт про проходження практики має містити розділ «Характеристика й оцінка роботи студента на практиці», що включає:

- стислий опис виконаних функцій і завдань;
- оцінку рівня сформованих компетентностей;
- оцінку професійної поведінки здобувача (відповідальність, ініціативність, комунікабельність тощо);
- рекомендацію щодо присвоєння професійної кваліфікації.

Ця характеристика підписується керівником практики від бази та засвідчується печаткою (за наявності) і є формою проміжного (поточного) оцінювання практичного досвіду, набутого здобувачем на робочому місці.

Ці результати враховуються під час підсумкового оцінювання та прийняття рішення про присвоєння професійної кваліфікації. За відсутності позитивної рекомендації бази практики щодо присвоєння професійної кваліфікації така кваліфікація не може бути присвоєна.

20. Якщо Освітня програма передбачає виконання кваліфікаційної роботи як умову присвоєння професійної кваліфікації, теми кваліфікаційних робіт мають бути погоджені з роботодавцями. Погодження здійснюється у письмовій формі або на засіданні кафедри з оформленням відповідного протоколу.

21. У випадку, коли освітня програма передбачає присвоєння професійної(-них) кваліфікації(-цій), до складу екзаменаційної комісії має бути включений хоча б один член комісії, який має досвід діяльності, що передбачає наявність такої ж професійної кваліфікації, як та, що присвоюється, або виконує управлінські функції

щодо працівників, які виконують діяльність, що передбачає наявність такої професійної кваліфікації, і при цьому є представником роботодавців (із числа підприємств, установ або організацій, що здійснюють діяльність за профілем відповідної професійної кваліфікації).

22. Присвоєння професійних кваліфікацій здобувачам освіти, які успішно опанували Освітню програму, здійснюється під час підсумкової атестації окремим рішенням екзаменаційної комісії, персональний склад якої сформований відповідно до вимог цього Порядку і (за наявності) вимог, затверджених в описі Освітньої програми. Рішення про присвоєння професійної кваліфікації фіксується в протоколах екзаменаційної комісії, до яких вноситься також інформація щодо погодження присвоєння професійних кваліфікацій за освітньою програмою Національним агентством кваліфікацій.

22.1 Рішення про присвоєння професійної кваліфікації ухвалюється за обов'язкової присутності члена комісії із числа роботодавців консенсусом усіх присутніх членів екзаменаційної комісії.

22.2 Рішення екзаменаційної комісії щодо відмови у присвоєнні здобувачу освіти професійної кваліфікації є остаточним і може бути переглянуте виключно у випадку вчинених комісією порушень.

23. Інформація щодо присвоєння здобувачу освіти повної професійної кваліфікації зазначається в документі про здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

24. Інформація щодо присвоєння здобувачу освіти часткової професійної кваліфікації зазначається в сертифікаті, затвердженій в Університеті форми.

25. До особової справи здобувача освіти, якому була присвоєна професійна кваліфікація, вкладається копія відповідного протоколу екзаменаційної комісії.

IV. Прикінцеві положення

26. Зміни до Порядку і припинення його дії здійснюються за рішенням Вченої ради Університету та вводяться в дію наказом ректора.

Погоджено:

Проректор з науково-педагогічної роботи

Андрій ГОЖИК

Начальник юридичного відділу

Ірина САЛЕНКО